EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 15.12.2016
COM(2016) 796 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförandet av ordningen för särskilda åtgärder inom jordbruket till förmån för de mindre Egeiska öarna

1. INLEDNING

De mindre Egeiska öarna i Grekland utgör en mycket splittrad övärld med stora geografiska och naturbetingade begränsningar. De är ganska glesbefolkade och den brukade jordbruksarealen är liten. Jordbruksproduktionen på de mindre Egeiska öarna begränsas också av terräng- och klimatförhållandena.

En del av öarna är mycket isolerade från det grekiska fastlandet och underkastade dubbel eller till och med tredubbel ökaraktär[1]. Detta påverkar bland annat försörjningen med nödvändiga jordbruksprodukter på grund av de merkostnader för transporter som uppstår till följd av öarnas ökaraktär, ringa storlek och avstånd från marknaderna.

Mot bakgrund av denna speciella situation, som inte är jämförbar med förhållandena på det europeiska fastlandet, är de mindre Egeiska öarna föremål för särskilt jordbruksstöd inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP). Vid sidan av stödet inom den gemensamma jordbrukspolitikens första pelare finns en särskild stödordning för de mindre Egeiska öarna, vilken syftar till att främja den lokala produktionen och säkra försörjningen med basprodukter. Denna stödordning omfattar alla öar i Egeiska havet utom Evia och Kreta.

Syftet med denna rapport är att utvärdera tillämpningen av den särskilda stödordningen under perioden 2006–2014.

De Egeiska öarna är belägna i ett område om totalt 210 240 km^2 som avgränsas av Kreta i söder, det grekiska fastlandet i norr och väster och det turkiska fastlandet i öster. Sammanlagt finns det 7 582 öar i Egeiska havet, men nästan 90 % av dem är mindre än 10 km^2, och bara två, Lesbos och Rhodos, är större än 1 000 km^2. Den sammanlagda arealen av de grekiska öarna motsvarar 17,1 % av landets territorium. På merparten av öarna finns små samhällen med färre än 5 000 fastboende. Undantagen utgörs av ett fåtal större öar med mellan 10 000 och 40 000 invånare, såsom Lesbos, Chios, Samos, Kos och Rhodos, där det bor över 100 000 personer.

2. STÖDORDNINGEN FÖR DE MINDRE EGEISKA ÖARNA: URSPRUNG, UTVECKLING OCH RÄTTSLIG RAM

De särskilda åtgärderna för de mindre Egeiska öarna infördes 1993, då jordbrukssektorernas speciella problem till följd av öarnas avlägsna belägenhet och ökaraktär uppmärksammades i rådets förordning (EEC) nr 2019/93[2].

Vissa förändringar av stödordningen har gjorts sedan den infördes 1993. I samband med GJP-reformen 2003 beslutade Grekland att tillämpa systemet med samlat gårdsstöd på hela landet från och med den 1 januari 2006. 2006 ersattes grundförordningen av rådets förordning (EG) nr 1405/2006[3], utan att målen eller de särskilda åtgärderna till förmån för de mindre Egeiska öarna förändrades. Däremot infördes en programstrategi som innebär att stödet till de mindre Egeiska öarna fastställs i årliga program som upprättas av de nationella myndigheterna och

[1] Med flerdubbel ökaraktär menas att det inte finns någon direkt transportförbindelse mellan öarna och fastlandet, så att förnödenheter måste transporteras via andra öar.

[2] EGT L 184, 27.7.1993, s. 1.

[3] EUT L 265, 26.9.2006, s. 1.

översänds till kommissionen för godkännande, varefter det administreras av Grekland.

Efter Lissabonfördragets ikraftträdande 2013 ersattes rådets förordning (EG) nr 1405/2006 av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 229/2013[4] och delegerade akter och genomförandeakter, kommissionens förordningar (EU) nr 178/2014 respektive 181/2014, antogs[5].

Den särskilda stödordningen för de mindre Egeiska öarna finansieras genom Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ). Genom förordning (EU) nr 229/2013 begränsas finansieringen av åtgärder under programmet till högst 23,93 miljoner euro per år. Utöver detta tillhandahåller Grekland nationellt stöd (0,547 miljoner euro). Uppgifter om budgetgenomförandet under perioden 2006–2014 återfinns i bilagan till denna rapport.

Den särskilda stödordningen för de mindre Egeiska öarna har visserligen samma inriktning som Poseiprogrammet[6] (mål, struktur och finansiell förvaltning), men stödordningen för de mindre Egeiska öarna och Posei hålls isär.

Till skillnad mot Posei, som ersätter den första pelaren i den gemensamma jordbrukspolitiken (direktstöd), är stödordningen för de mindre Egeiska öarna ett komplement till det system med samlat gårdsstöd som de Egeiska öarna liksom resten av Grekland är föremål för inom ramen för den första pelaren, i syfte att åtgärda dessa öars särskilda problem.

3. RÄTTSLIG GRUND FÖR RAPPORTEN

I artikel 20.3 i rådets förordning (EG) nr 229/2013 föreskrivs följande: ”Senast den 31 december 2016 och därefter vart femte år ska kommissionen överlämna en allmän rapport till Europaparlamentet och rådet, med en redogörelse för effekterna av de insatser som har gjorts i enlighet med denna förordning, vid behov åtföljd av lämpliga förslag”.

Denna genomföranderapport tar framför allt hänsyn till genomförandet av programmet fram till räkenskapsåret 2014 samt den externa konsultens utvärdering *(ADE: Aide à la Décision Économique)* inom ramen för den utvärdering av genomförda åtgärder under Poseiprogrammet och den särskilda stödordningen för de mindre Egeiska öarna som har gjorts som en del av Refit-programmet. Den externa konsultens arbete utfördes från juni 2015 till augusti 2016. Utvärderingen kommer formellt att slutföras genom att kommissionens tjänstemän utarbetar ett arbetsdokument.

4. JORDBRUKET PÅ DE MINDRE EGEISKA ÖARNA

Generellt sett kännetecknas de mindre Egeiska öarna av bergig och kuperad terräng och ett Medelhavsklimat med torra och varma somrar, vilket innebär risk för torka, samt korta, regniga vintrar.

Öarnas geografiska särdrag, klimatförhållanden och socioekonomiska struktur gör att förutsättningarna för jordbruksverksamhet och jordbruksproduktion är mindre gynnsamma. Jordbruken läggs successivt ned, vilket i slutändan innebär att de lokala

[4] EUT L 78, 20.3.2013, s. 41.

[5] EUT L 78, 20.3.2013. Delegerade akter och genomförandeakter: EUT L 63, 4.3.2014.

[6] om särskilda åtgärder inom jordbruket till förmån för unionens yttersta randområden

samhällena krymper, eftersom deras jordbruksmark främst är belägen i semimarginella och marginella områden.

De mindre Egeiska öarna indelas i den södra Egeiska regionen (Kykladerna och Dodekaneserna) och den norra Egeiska regionen (med nio bebodda öar: Lesbos, Lemnos, Efstratios, Chios, Psara, Inousses, Samos, Ikaria och Fournoi).

I den **norra Egeiska regionen** spelar jordbruket en viktig roll för ekonomin. Jordbrukssektorn svarar för mer än 21 % av den regionala bruttonationalprodukten (BNP), och sysselsätter 12,2 % av regionens förvärvsarbetande befolkning (2013). 2010 var den utnyttjade jordbruksarealen (UJA) 168 610 hektar, vilket motsvarar 44 % av den totala arealen. Att sektorn har försvagats tillskrivs faktorer som sammanhänger med dess struktur och problem som rör försörjningen av jordbruksprodukter på öarna, ökade produktionskostnader, låg bevattningsandel och stor andel mark som ligger i träda.

Jordbruksverksamheten omfattar odling av grödor (mastix[7], olivträd, vinstockar, citruträd och spannmål) samt boskapsuppfödning (biodling och uppfödning av får, getter och nötkreatur). Jordbrukens genomsnittliga storlek är liten (omkring 5 hektar UJA per jordbruksföretag 2013).

I den **södra Egeiska regionen** är jordbrukssektorn relativt begränsad och tillgodoser inte regionens behov av livsmedel, vilket innebär att stora mängder förnödenheter måste transporteras från Grekland i övrigt och från utlandet. Denna situation förvärras under sommarmånaderna, då turismen gör att efterfrågan ökar. Regionens geografiska diskontinuitet och de markerade skillnader som kännetecknar den ger regionen en speciell karaktär som inte gynnar den primära sektorns utveckling. Det torra klimatet med ringa nederbörd i kombination med den begränsade tillgången på mark och den bergiga terrängen är till hinder för jordbrukets utveckling och därmed för de enskilda öarnas hållbarhet. Trots detta sysselsätter den primära sektorn 6,1 % av arbetskraften, med stora säsongsvariationer och undersysselsättning (uppgifter från 2013). Den utnyttjade jordbruksarealen i regionen utgör 106 080 hektar, vilket motsvarar 16,7 % av den totala markarealen (uppgifter från 2010).

5. MÅL, STÖDORDNING OCH PROGRAMPLANERING

Enligt artikel 2 i förordning (EU) nr 229/2013 är målen för stödordningen för de mindre Egeiska öarna att

- garantera de mindre öarnas försörjning med produkter som är nödvändiga som livsmedel, för bearbetning eller som insatsvaror inom jordbruket genom att minska de merkostnader som uppstår till följd av deras ökaraktär, ringa storlek och avstånd från marknaderna och att
- bevara och utveckla jordbruksverksamheten på de mindre öarna, inbegripet produktionen, bearbetningen, saluföringen och transporten av lokala råvaror och bearbetade produkter.

För att dessa mål ska uppnås innehåller programmet två typer av stöd: Dels en särskild försörjningsordning och dels särskilda åtgärder för att stödja lokal jordbruksproduktion, där båda typerna finansieras genom Europeiska finansieras genom Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ).

[7] Mastix är ett harts från trädet mastix som produceras på ön Chios under en skyddad ursprungsbeteckning och används för framställning av likör och sötsaker.

5.1. Särskild försörjningsordning

Den särskilda försörjningsordningen är ett stöd till leveranser av jordbruksprodukter från EU och avser främst djurfoder samt, i mycket mindre utsträckning, mjöl avsett att användas som livsmedel. De viktigaste foderprodukterna är majs och oljekakor samt andra restprodukter av vegetabiliska fetter eller oljor, och mjölet är huvudsakligen vetemjöl och blandsäd av vete och råg.

De mindre Egeiska öarna delas in i två grupper med differentierat stöd baserat på de merkostnader som uppstår till följd av deras avlägsna belägenhet: I grupp A återfinns öar som ligger närmare fastlandet och i grupp B de mest avlägsna öarna, vilka utgör omkring tre fjärdedelar av de mindre Egeiska öarna.

Mottagarna av stödet enligt den särskilda försörjningsordningen är

- när det gäller djurfoder förbund för jordbrukskooperativ, oberoende jordbrukskooperativ, jordbrukare och återförsäljare och
- när det gäller mjöl återförsäljare av mjöl och bagare.

Grekland har öronmärkt 5,47 miljoner euro per år för denna åtgärd (23 % av den årliga ekonomiska tilldelningen), det vill säga mindre än det högsta belopp på 7,11 miljoner euro som anges i förordning (EU) nr 229/2013.

Man bör notera att medan Posei genom den särskilda försörjningsordningen är undantaget från importtullar för produkter från tredjeländer omfattas stödordningen för de mindre Egeiska öarna inte av detta undantag från unionens tullordning.

5.2. Stöd till lokal produktion

Stödet syftar till att utveckla den lokala jordbruksproduktionen och försörjningen av jordbruksprodukter genom åtgärder som rör produktion, bearbetning och saluföring av lokala jordbruksprodukter. Ett antal produkter som karakteriseras som traditionella och viktiga för de mindre Egeiska öarna har definierats inom ramen för programmet. Grekland har i genomsnitt avsatt omkring 19 miljoner euro per år för stöd till lokal produktion. Stödmottagarna är tillverkare av jordbruksprodukter eller producentorganisationer.

5.3. Strategi för programplanering och partnerskap

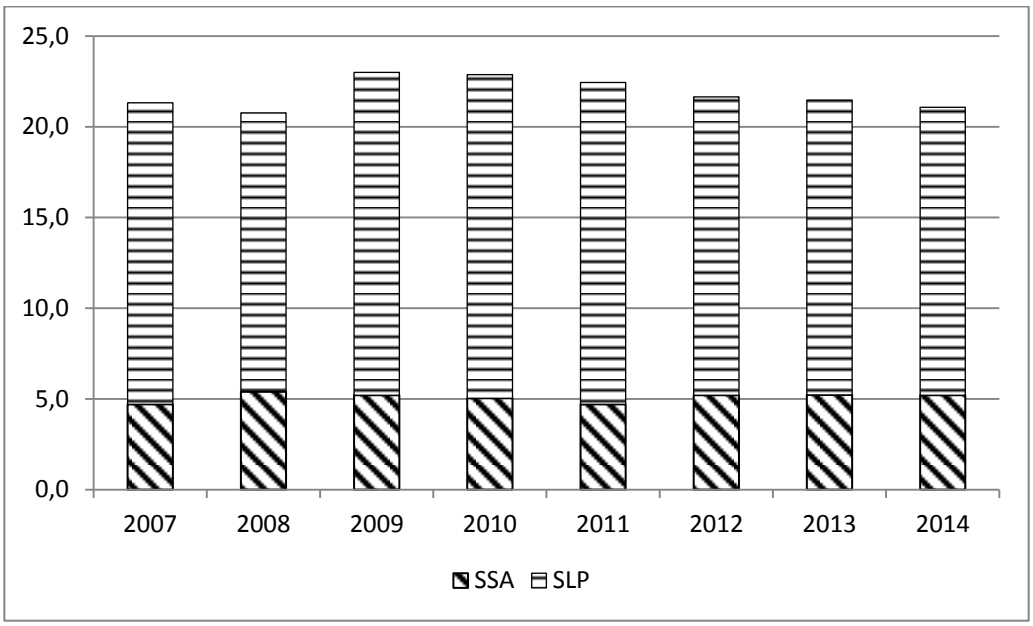
De grekiska myndigheterna har definierat såväl den särskilda försörjningsordningen som stödet till lokal produktion i detalj i programmet. Programmet återspeglar de prioriteringar som de nationella myndigheterna har satt upp för sin jordbrukssektor i nära samarbete med intressenterna. Vid behov kan programmet modifieras årligen i enlighet med artikel 32 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 181/2014.

Senast den 30 september varje år överlämnar Grekland sin årliga rapport om genomförandet av programmet under det föregående året i enlighet med artikel 31.1 i förordning (EU) nr 181/2014.

6. BUDGETGENOMFÖRANDE

Budgetgenomförandet för den granskade perioden och beloppens fördelning mellan den särskilda försörjningsordningen och stödet till lokal produktion presenteras i bilaga. Utgifterna består till största delen (74–79 %) av åtgärder inom ramen för stödet till lokal produktion.

På basis av Greklands årliga genomföranderapporter kan man konstatera att den totala genomförandegraden var relativt hög under perioden 2007–2014, mellan 85 % och 94 %, såsom figur 1 visar.

Figur 1: Årliga utgifter för stödordningen för de mindre Egeiska öarna per åtgärd (miljoner euro) (Källa: ADE på basis av de årliga genomföranderapporterna)

7. SYSTEMETS GENOMFÖRANDE

Under perioden 2007–2014 uppgick Greklands utgifter för stöd till lokal produktion till mellan 15,4 och 17,8 miljoner euro per år. 61 % av de totala medlen till stöd för lokal produktion under perioden 2007–2014 avsåg stöd för **olivträd** (stödet minskade faktiskt från 11,4 miljoner euro 2007 till 8,7 miljoner euro 2014). Andra viktiga sektorer var **vin** (11 % av utgifterna för stöd till lokal produktion, med en minskning från 2,2 miljoner euro 2007 till 1,2 miljoner euro 2014), **produktion av traditionella ostar** (9 % av utgifterna för stöd till lokal produktion, en ökning från 1,7 till 2,6 miljoner euro mellan 2009 och 2014), **biodling** (7 % av utgifterna, på en stabil nivå omkring 1,2 miljoner euro) **och mastix** (6 % av utgifterna för stöd till lokal produktion, en ökning från 0,9 till 1,1 miljoner euro).

När det gäller den särskilda försörjningsordningen var den totala budgeten under perioden 2007–2014 5,47 miljoner euro per år, och de totala utgifterna varierade mellan 4,8 och 5,3 miljoner euro per år. Nästan 95 % av stödet enligt den särskilda försörjningsordningen används för djurfoder och återstående 5 % för mjöl.

8. UTVÄRDERING AV PROGRAMMET

8.1. Garanterad försörjning med jordbruksprodukter

Målet att garantera försörjningen med produkter som är nödvändiga som livsmedel, för bearbetning eller som insatsvaror inom jordbruket genom att minska de merkostnader som uppstår har till större delen nåtts, främst när det gäller djurfodret. Under perioden 2007–2014 täcktes över 100 % av de mindre Egeiska öarnas totala behov av djurfoder, medan täckningsgraden för mjöl delvis var otillräcklig (omkring 57 % 2014). En minskning har emellertid noterats när det gäller djurfoder till ögrupp

A (-26 %). Denna grupp svarade dock endast för 6 % av den totala volymen djurfoder 2014. Orsakerna är främst den nedåtgående trenden när det gäller antalet djur samt att boskapsuppfödarna föredrar standardiserat djurfoder. Täckningsgraden för mjöl är lägre för öarna i grupp B, och minskade med 27 % under perioden.

8.2. Överensstämmelsen mellan den särskilda försörjningsordningen och stödet till lokal produktion

Generellt sett har båda instrumenten tillämpats på ett konsekvent sätt. Det finns ingen intern inkonsekvens mellan tillämpningen av den särskilda försörjningsordningen och stödet till lokal produktion, eftersom de produkter som stöds genom den särskilda försörjningsordningen (mjöl och djurfoder) inte produceras lokalt.

8.3. Upprätthållande av produktionsverksamhet inom jordbruket

Stödet till jordbruksproduktionen har till största delen utgått i förhållande till areal (hektar) eller volym (ton), utom när det gäller produktionen av oliver, som svarar för merparten av stödet till lokal produktion genom programmet. Den areal som används för olivodling minskade med 21 % mellan 2007 och 2014 medan produktionen av oliver bara minskade med 8 % (vilket innebär att produktiviteten ökade). De årliga variationerna är emellertid stora. Vinproduktionen minskade också, liksom vinodlingsarealen. Övrig produktion, av till exempel mastix, biodlingsprodukter och traditionella ostar, minskade något.

Den särskilda stödordningen för de mindre Egeiska öarna, under vilken stödet främst relateras till driftskostnader (produktion, bearbetning och saluföring), förbättrade endast konkurrenssituationen för traditionella jordbruksprodukter i begränsad omfattning. Att konkurrenskraften ökade berodde däremot huvudsakligen på andra stödinstrument, i synnerhet inom ramen för den regionala utvecklingsplanen.

8.4. Bidrag till målen för den gemensamma jordbrukspolitiken

Den särskilda stödordningen för de mindre Egeiska öarna bidrog till de övergripande målen för den gemensamma jordbrukspolitiken.

8.4.1. Hållbar livsmedelsproduktion

Programmet bidrog till hållbar livsmedelsproduktion genom att underlätta upprätthållandet av produktionsnivåer inom de flesta sektorerna och därmed göra jordbrukarnas inkomster stabilare. Eftersom den särskilda stödordningen är ett stöd till specifik produktionsverksamhet som kompletterar det system med samlat gårdsstöd som de Egeiska öarna är föremål för, påverkas emellertid jordbrukarnas inkomster mindre än i de regioner som omfattas av Posei och inte systemet med samlat gårdsstöd. Slutligen framhålls det i den externa utvärderingen att den särskilda stödordningen för de mindre Egeiska öarna bidrog till att göra lokala produkter tillgängliga på lokala marknader till mer överkomliga priser, genom att stödet fördelades via producentorganisationer och genom att olika delar av värdekedjan stöddes.

8.4.2. Hållbar förvaltning av naturresurser

Den särskilda stödordningen för de mindre Egeiska öarna bidrog också till hållbar förvaltning av naturresurser tack vare att regler om tvärvillkor tillämpas på betalningarna och skapar en koppling mellan dessa betalningar och jordbrukarens efterlevnad av en uppsättning EU-bestämmelser om miljön och inom områdena folkhälsa, djurhälsa och växtskydd.

Dessutom bidrar systemet till hållbar förvaltning av naturresurser genom att det stöder odlingar som ger liten miljöpåverkan. Den produktion som stöds utförs huvudsakligen med extensiva metoder som är relativt miljövänliga. Användningen av bekämpningsmedel i samband med olivodling är mycket begränsad. Biodlingen bidrog positivt till att bevara öarnas känsliga flora. Andra odlingar, av till exempel mastix, vin och korn, bidrog till att skydda landskapet och den naturliga miljön.

Hållbara jordbruksmetoder bör emellertid vidareutvecklas, bland annat genom att förstärka den icke-prisrelaterade konkurrenskraften[8] och främja konkurrensfaktorer såsom produktkvalitet (organisk produktion eller andra varumärken och certifiering), tekniskt försprång, miljökrav och många andra. Produktdifferentiering med hjälp av icke-prisrelaterad konkurrens kan vara att rekommendera (olivolja, vin med skyddad ursprungsbeteckning etc.) framför konventionella varor, där de mindre Egeiska öarna inte har någon konkurrensfördel.

8.4.3. Balanserad territoriell utveckling

När det gäller bidraget till en balanserad territoriell utveckling stöder programmet särskilt produktionsverksamhet i mer avlägsna områden. Att marken används är viktigt för att undvika avfolkning och beroende av turism.

Stödet till produktion av mastix, oliver och korn sammanhänger med regionens territoriella utveckling. Mer specifikt bidrar mastixodlingen till att bevara den speciella naturliga miljön. Stödet syftar också till att förhindra nedläggning av jordbruk och skydda miljön. Stödet till de mindre Egeiska öarna bidrog till utvecklingen av landsbygdsområden genom fyra kanaler: i) bibehållande av odlade arealer och jordbruksföretag, ii) sysselsättning, iii) genomförande av specifika sociostrukturella politiska markförvaltningsåtgärder i de flesta regionerna och iv) indirekt genom tvärvillkor och stöd till miljövänliga jordbruksmetoder.

8.4.4. Synergieffekter med andra GJP-åtgärder

Det finns en stor samstämmighet mellan programmet för stöd till de mindre Egeiska öarna och programmen för landsbygdens utveckling (den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare). Med tanke på det starka inbördes sambandet mellan stödformera är detta avgörande för att målen för den gemensamma jordbrukspolitiken ska nås.

Det finns synergieffekter mellan den särskilda stödordningen för de mindre Egeiska öarna, den regionala utvecklingsplanen och det nationella stödet i fråga om exempelvis utbildning, startstöd för unga jordbrukare och investeringar som stöds genom den regionala utvecklingsplanen och produktion som stöds genom den särskilda stödordningen. Hållbara jordbruksmetoder som inte bara uppfyller tvärvillkoren, bland annat för produktion som stöds på de mindre Egeiska öarna, uppmuntras genom den regionala utvecklingsplanen. Investeringar i den agroindustriella sektorn stöds också genom den regionala utvecklingsplanen, liksom utbildning av personal inom denna sektor. Den särskilda stödordningen för de mindre Egeiska öarna

[8] Icke-prisrelaterad eller strukturell konkurrenskraft är förmågan att särskilja produkter och/eller tjänster med hjälp av andra konkurrensfördelar än priset. Konkurrensfördelar av dessa slag bygger på kundernas uppfattningar om produkterna.

stöder bearbetning och saluföring av produkter från samma jordbrukare och livsmedelsindustri. Överensstämmelsen med det nationella stödet och andra GJP-åtgärder (för vin, frukt och grönsaker) är också stark, men behöver göras mer uttalad i programdokumenten.

8.5. Den särskilda stödordningens relevans

Analyser har genomförts i syfte att fastställa hur väl de nuvarande GJP-åtgärderna (den ordning för grundstöd som infördes genom GJP-reformen 2013) tillgodoser de mindre Egeiska öarnas särskilda behov. Dessa analyser visar att behoven inte kan tillgodoses helt med de nuvarande åtgärderna. Utan den särskilda stödordningen skulle risken för nedlagd produktion kunna göra det svårare att tillgodose vissa särskilda behov, i fråga om till exempel sysselsättning, miljö och de mindre Egeiska öarnas territoriella dimension.

8.6. Mervärde för EU

Såsom har visats under punkt 8.5 är de nuvarande instrumenten för den gemensamma jordbrukspolitiken inte helt anpassade till de mindre Egeiska öarna. Den särskilda stödordningen förbättrar möjligheterna att ta itu med de utmaningar som dessa små öar möter, i synnerhet genom riktade program där stödet snabbt anpassas till specifika situationer.

På politisk nivå bedöms mervärdet för EU främst vara positivt, eftersom stödordningen tar hänsyn till att ett antal allvarliga hinder gör att det krävs särskilda åtgärder. Den särskilda stödordningen för de mindre Egeiska öarna har också visat sig vara värdefull när det gäller tillämpningen av kvalitets- och miljökrav. Den har också varit positiv i samband med utformningen och genomförandet av program, eftersom Grekland hade möjlighet att fastställa sitt program på basis av de särskilda behoven. Den har också gynnat en mer resultatbaserad förvaltningskultur.

8.7. Administration och förvaltning av programmet

Programmet har generellt sett förvaltats väl. Vissa svårigheter härrör från det faktum att ansvaret för förfarandet för att ansöka om och erhålla stödet är fördelat mellan flera öar och fastlandet och olika förvaltningsmyndigheter. Stödmottagarna och förvaltningsmyndigheterna anser att den administrativa bördan är relativt oförändrad jämfört med föregående utvärderingsperiod.

Programmet bör innehålla en mer detaljerad strategi för varje produktionssektor, bland annat genom att specifika indikatorer som ska rapporteras i de årliga genomföranderapporterna vidareutvecklas. Stödordningens bidrag till de övergripande målen för den gemensamma jordbrukspolitiken bör också beskrivas mer explicit i programmet och kopplas till de särskilda kvantifierade målen.

De årliga genomföranderapporterna har förbättrats, i synnerhet under de senaste åren. De årliga genomföranderapporterna om bland annat de gemensamma resultatindikatorerna, socioekonomiska data och det finansiella genomförandet i allmänhet uppfyller kraven i artikel 31.1 a–m i förordning (EU) nr 181/2014. När det gäller insamlingen av uppgifter som underlag för resultatindikatorerna har emellertid vissa problem upptäckts.

För att underlätta rapporteringen bör bestämmelserna om innehållet i de årliga genomföranderapporterna i artikel 31.1 i denna förordning förtydligas och förenklas.

8.8. Övergripande resultat

Programmet riktar sig direkt mot de mindre Egeiska öarnas speciella utmaningar genom att bidra till jordbrukarnas inkomster.

De mindre Egeiska öarnas avlägsna belägenhet och ökaraktär medför högre transportkostnader och därmed högre totala inköpskostnader. Stödet enligt den särskilda försörjningsordningen reducerar dessa kostnader. I en del avlägsna områden som har dubbel eller till och med tredubbel ökaraktär, eftersom alla öar inte har förbindelser med hamnar på fastlandet, är stödet till jordbruksproduktionen avgörande för att den ekonomiska verksamheten ska kunna bibehållas.

Den **komplicerade topografin** (små markområden, brant och bergig terräng) gör att jordbruksmarken är begränsad. Därför är jordbruksföretagen mindre, vilket leder till högre produktionskostnader och inte ger några stordriftsfördelar. På grund av öarnas **ringa storlek** råder det brist på åkermark. Jordbruksproduktionen på de mindre Egeiska öarna påverkas också av **ogynnsamma väderförhållanden** (torka).

Den särskilda stödordningen bidrar till att klara dessa utmaningar. Programmets effekter förstärks av synergieffekter och komplementaritet med i synnerhet den regionala utvecklingsplanen och det nationella stödet.

9. FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRINGAR

9.1. Föreslagna ändringar av EU-lagstiftningen

Bedömningen av programmet som beskrivs i avsnitt 8 visar att rådets förordning (EU) nr 229/2013 inte behöver förändras.

Såsom angavs under punkt 8.7 bör artikel 31.1 i förordning (EU) nr 181/2014 ändras genom att förteckningen över uppgifter som de årliga genomföranderapporterna ska innehålla förenklas.

9.2. Rekommendationer till medlemsstaten

Stödet till de mindre Egeiska öarna utgår i form av en särskild stödordning inom den gemensamma jordbrukspolitiken. För att öka effektiviteten bör de grekiska myndigheterna förbättra programmets utformning genom att ta hänsyn till de övergripande målen för den gemensamma jordbrukspolitiken i enlighet med strategin för regionens jordbrukssektor. De allmänna målen bör klargöras på basis av kvantifierade mål och lämpliga indikatorer.

Rapporteringen om programmet bör förbättras, särskilt när det gäller informationen om måluppnåelsen och genom att ta med resultatindikatorerna i analysen.

Territoriella aspekter som motsvarar mycket speciella lokala behov är en viktig komponent redan i dagens program. De stöder det tredje målet för den gemensamma jordbrukspolitiken, balanserad territoriell utveckling. Detta bör emellertid göras mer uttalat i programmet.

Valet mellan grunderna för den särskilda försörjningsordningen (fördelningen mellan de två produktkategorierna, insatsvaror inom jordbruket respektive varor avsedda att användas som livsmedel) bör göras mer explicit. De grekiska myndigheterna bör fortsätta att övervaka importen och de lokala täckningsgraderna.

Dessutom är det tillrådligt att de grekiska myndigheterna förbättrar överensstämmelsen med den regionala utvecklingsplanen ytterligare i syfte att främja konkurrenskraften.

Grekland bör fortsätta att utveckla hållbara jordbruksmetoder, bland annat genom att förstärka den icke-prisrelaterade konkurrenskraften.

10. SLUTSATSER

Den särskilda stödordningen har på det hela taget givit positiva resultat under perioden 2006–2014 när det gäller att klara de särskilda jordbruksrelaterade utmaningar som sammanhänger med de mindre Egeiska öarnas geografiska läge. Stödet till lokal produktion har underlättat upprätthållandet av produktionsverksamhet inom jordbruket, och den särskilda försörjningsordningen har reducerat prisskillnaderna mellan de mindre Egeiska öarna och fastlandet för de produkter som stöds.

Den särskilda stödordningen, som är ett komplement till direktstödet, är vidare förenlig med målen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Utan den särskilda stödordningen och med endast det stöd som utgår enligt GJP-reglerna från 2013 (direktstöd) skulle produktion läggas ned, vilket skulle kunna påverka sysselsättningen, miljön eller de mindre Egeiska öarnas territoriella dimension negativt.

Den särskilda stödordningen har fungerat utan problem sedan programstrategin infördes. Kommissionen anser att den har tillämpats på ett effektivt och ändamålsenligt sätt och att den tillgodoser de mindre Egeiska öarnas behov på ett tillfredsställande sätt. Anslaget till stödordningen har lett till att dess allmänna mål har kunnat uppfyllas. Kommissionen rekommenderar därför att den aktuella grundförordningen bibehålls.

Genomförandeförordningen bör modifieras i syfte att klargöra rapporteringen om programmet. Grekland uppmanas också att ta hänsyn till resultaten och rekommendationerna i denna rapport samt att anpassa programmet till stöd för de mindre Egeiska öarna så att genomförandet av åtgärderna och uppföljningen av programmet effektiviseras ytterligare och komplementariteten med andra stödinstrument inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken förstärks.

Bilaga: Budgetgenomförandet av det särskilda stödprogrammet för de mindre Egeiska öarna under perioden 2007–2014